

GELECEĞİ DÜŞÜNMEYE DAVET (3)

İvmelenen Getiriler Yasası

Mehmet Adıgüzel - İstanbul - Levent Rotary Kulübü GDB

// *ki milyar yıl önceki atalarımız mikropardı yarım milyar yıl önce balık, yüz milyon yıl önce fareye benzer bir şey, on milyon yıl önce ağaç maymunları, bir milyon yıl önce de ateşin nasıl evcilleştirilebileceğini çözmeye çalışan proto-insanlardı. Evrimsel soy ağacımız, değişimi nasıl özümlediğimize göre belirlenmiştir. Günümüzde ise bu hız artmaktadır.”*

Carl Sagan

Tek sorumluluğumuz, bizden daha akıllı olan bir şey üretmektir. Bunun ötesindeki herhangi bir sorunu çözmek bizim işimiz değildir... Zor sorun yoktur, yalnızca belli bir zekâ düzeyine zor gelen sorun vardır.

Zekâ düzeyini bir parça yükseltin, birtakım sorunlar bir anda olanaksız olmaktan çıkıp apaçık olacaktır. Kayda değer derecede yükseltin, her şey apaçık olacaktır.

Eliezer S. Yudkowsky, Staring Into The Singularity

Bir önceki yazıda Kurzweil'in altı evre olarak tanımladığı ve büyük patlamadan beri süregelen

süreci ele almıştık. Kurzweil, birinci evre için fizik kuralları ve kimyanın oluşumu, ikinci evrede biyolojinin doğuşu, üçüncü evrede canlıların beyin fonksiyonlarının oluşması ve hayvanların örüntüleri tanıma becerisinin ortaya çıkması evresi olarak görür.

Dördüncü evreyi ise insan baş parmağının evrilmesi ve alet icat yeteneğinin gelişmesi olarak tarif etmiş. Dördüncü evreyi hala içinde bulunduğumuz evre olarak tanımlarken insanlığın, beşinci evrenin kıyısında olduğunu ve bu evrenin tekillikle sonuçlanacağı tespitinde bulunuyor. Şimdi ise yazarın İvmelenen Getiriler Yasası olarak tanımladığı, daha çok teknolojinin evrimini dikkate alan yasayı derleyelim.

İnsan, mevcut kırılgan fiziksel ve zihinsel yapısı ile teknolojinin hızına ve işlevine yetişememekte ve ilerlemenin gerisinde kalmaktadır. İnsanlık olarak tarihin bizi getirdiği nokta itibarıyla ya teknoloji ile (fiziksel ve zihinsel olarak) gerekli birleşimi sağlayarak dalganın üstünde gelişim sörfüne devam devam edeceğiz ya da gelişmeler karşısında kenara çekileceğiz. İnsan yeni duruma adapte olmayı başarırsa bu artık bir insan-makine medeniyeti olacaktır. Kısaca insan, makinelerin hızından, zekasından, veri hesaplama ve saklama kapasitesinden faydalanırken, buna karşılık makineler ise en azından başlangıç için insanın bilincine, duygusuna, kültürüne ve etik

Ray Kurzweil

değerlerine ihtiyaç duyacaktır.

Kurzweil, makinelerin kendi gelişimleri üzerinde ki denetimi tam olarak sağlayana kadar gelişim ivmesini devam ettireceklerini ifade ederken İvmelenen Getiriler Yasası ile ilgili bazı görüşlerini şu şekilde özetler:

• “...Evrimin ilerlemesinin bir aşamasında doğan yöntemlerden daha yetenekli olanlar sonraki aşamayı oluşturmak için kullanılır. Evrim dolaylama yoluyla işler: Evrim insanları, insanlarda teknolojiyi yaratmıştır; şimdi ise insanlar giderek daha fazla gelişen teknolojiyi kullanarak yeni kuşak teknolojiyi oluşturmak için çalışıyorlar. Tekillik dönemine gelindiğinde, insanlarla teknoloji arasında fark kalmayacaktır. Bunun nedeni, insanların bugün makine olarak düşündüğümüz şeye dönüşmesi değil, makinelerin gelişerek insanlara benzeyip onların ötesine geçecek kadar ilerleyecek

olmalarıdır.”

• “Bu evrim süreçlerinin bir diğeri de teknolojik evrimdir. Gerçekten de ilk türün ortaya çıkması, teknolojinin, biyolojik evrimin uzantısı -ve devamı- olan yeni evrim sürecini başlatmıştır. Homo Sapiens, birkaç yüz bin yıl içinde evrim geçirmiş, insanlarca yaratılan teknolojinin (örneğin tekerlek, ateş ve insanlarca yapılan araçlar) ilk dönemlerinde neredeyse hiç ilerleme olmamış, bu teknolojinin gelişmesi ve yaygın olarak kullanılması on binlerce yıl gerekmiştir... Bugün cep telefonları ve dünya çapında ağ gibi önemli paradigma değişimleri, yalnızca birkaç yıllık süreler içinde yaygın olarak benimsenmektedir.”

Kurzweil kısaca biyolojik evrimin son derece yavaş ve tek düze ilerlediğini, bu yavaşlığı mevcut şartların ihtiyaçlarını karşılayacak durumda olmadığını ifade ediyor. Teknolojik ilerleme ve teknolojik evrimin hızı ve kapasitesi bize yeni evrim paradigmasının teknoloji evrimi üzerinden işleyeceğini göstermektedir.

Medeniyet, ulaştığı gelişim hızı itibarıyla x veya y kromozomlarının farklı bir şekilde evrimleşmesini bekleyecek zamana sahip değildir artık. Yeni evrim modeli Moore Yasası'na göre iki yılda bir kapasitesi ve hızı iki katına çıkan, gelişim ve ivmenin sürekli katlanarak ilerlediği çipler üzerinden yürüyecektir.